

**JA TIL
SAMTYKKELOV**

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Dato: 14.06.2024

Høring – NOU 2024:4 «Voldtekt – et uløst samfunnsproblem»

Samtykkealliansen takker Justis- og beredskapsdepartementet for muligheten til å komme med innspill til NOU 2024: 4 «Voldtekt- et uløst samfunnsproblem».

Samtykkealliansen er et nettverk av organisasjoner som krever at Norges straffelov endres slik at den fastslår at seksuell omgang uten samtykke er voldtekt.¹ Samtykkealliansen er partipolitisk uavhengig. Organisasjonene i alliansen som stiller seg bak dette høringsinnspillet står oppført på slutten av dette brevet.

1. Samtykkebasert voldtektsbestemmelse sikrer forebygging og strafferettslig forfølgelse

Flere av organisasjonene i Samtykkealliansenen har levert egne innspill til NOU 2024:4 i denne høringsrunden. Samtykkealliansen vil med dette høringsinnspillet først og fremst tydeliggjøre nødvendigheten av å inkludere følgende under tiltak 22.3.2 *Et massivt løft for å forebygge voldtekt*, og tiltak 22.5 *Straffeforfølgning* i utvalgets rapport:

- **Norge må innføre en endring i straffelovens kapittel om seksuallovbrudd som stadfester at å ha seksuell omgang med en person som ikke har gitt sitt samtykke er voldtekt.**

2. Norges internasjonale forpliktelser i kampen mot voldtekt

FNs Menneskerettighetskomité har uttrykt bekymring for den høye forekomsten av voldtekt i Norge, og har blant annet anbefalt at definisjonen av voldtekt endres.² Norges nåværende definisjon av voldtekt harmonerer også dårlig med Europarådets Istanbul-konvensjon³ som Norge har ratifisert og forpliktet seg til å gjennomføre. Ifølge Istanbulkonvensjonen skal straffeloven definere seksuelle overgrep inkludert voldtekt gjennom mangel på fritt samtykke, der samtykket skal vurderes i lys av omkringliggende omstendigheter. Dette har også Europarådets overvåkingsorgan GREVIO gitt en tydelig anbefaling om i sin rapport om Norge.⁴

3. Voldtektsutvalgets begrensede mandat må ikke være til hinder for tiltak som fungerer

Utvalget understreker i sin rapport at de har valgt å begrense mandatet mot å definere voldtekt i straffeloven, men understreker samtidig at samtlige medlemmer i Utvalgets Referansegruppe har vært tydelig på at en samtykkebasert voldtektsbestemmelse kan ha forebyggende effekt ved å bidra til holdningsendring. Referansegruppens medlemmer viser også til at en slik bestemmelse vil gjøre det enklere å formidle hva en voldtekt er.

¹ For mer informasjon om Samtykkealliansen, se samtykkelov.no

² Human Rights Committee, Concluding observations on the seventh periodic report of Norway, 2018, Art 14(b)

³ Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner 2011

⁴ Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence. (GREVIO), Baseline Evaluation Report Norway 2022, Art 190

Samtykkealliansen tilslutter seg Referansegruppens vurderinger. Samtykkealliansen mener derfor at en samtykkebasert voldtektsbestemmelse bør inngå som eget tiltak under tiltak 22.3.2, *Et massivt løft for å forebygge voldtekt*.

4. Samtykkebasert voldtektsbestemmelse nødvendig for bedre rettslig straffeforfølgning

Utvalget er bedt om å foreslå tiltak for å øke antall anmeldelser, men kommer ikke med noen konkrete forslag for å nå dette målet. Samtykkealliansen mener at en samtykkebasert voldtektsbestemmelse som slår fast at seksuell omgang uten fritt gitt samtykke er voldtekt vil kunne bidra til en viktig og nødvendig holdningsendring i samfunnet, og redusere følelsen av skam og skyld hos voldtektsutsatte, slik at flere tør å si ifra og anmelde voldtekt.

Mange voldtektsanmeldelser i Norge henlegges og når aldri frem til domstolen fordi dagens lovverk ikke er dekkende nok. Sverige innførte en samtykkebasert voldtektsbestemmelse i 2018. En evaluering av loven i 2020 viser at innføringen av en samtykkebasert voldtektsbestemmelse har bidratt til en mer effektiv strafferettslig forfølgelse av voldtekt der flere anmelder, antallet tiltaler for voldtekt har økt med 80%, og antallet domfellelser har økt med 75%.⁵ Innføringen av en samtykkebasert voldtektsbestemmelse har ført til tiltale og domfellelse i saker som ikke ville ha blitt tiltalt som voldtekt under den tidligere lovgivningen

Samtykkealliansen mener at innføringen av en samtykkebasert voldtektsbestemmelse i Norge likeledes vil kunne føre til at flere voldtektsanmeldelser kan etterforskes, og om bevisene i saken holder resultere i tiltale og rettferdig behandling i domstolene.

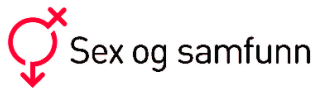
Samtykkealliansen mener derfor en samtykkebasert voldtektsbestemmelse bør inngå som eget tiltak under tiltak 22.5, *Straffeforfølgning*.

Med vennlig hilsen,

Samtykkealliansen ved følgende organisasjoner:

1. Amnesty International
2. Dixi ressurscenter
3. Feministisk initiativ
4. Kvinnefronten
5. Krisesentersekretariatet
6. Landsgruppen av helsesykepleiere NSF
7. Light Up
8. Likestillingssenteret
9. Likestillingssenteret KUN
10. Landsforeningen mot seksuelle overgrep
11. Norges Kvinnelobby
12. Norges Kvinne- og familieforbund
13. Norske Kvinners Sanitetsforening
14. Seksualpolitisk nettverk for ungdom
15. Sex og Politikk
16. Sex og Samfunn
17. Skeiv Ungdom
18. SMIL
19. URO Plan Norge

⁵ BRÅ Rapport 2020:6

SEXØPOLITIKK

